1930. október 24. péntek. Ara 12 fillér. XII. évfolyam. 244. szám.

Tek.
Magyar Nemzeti Muzeum
Széchenyi könyvtára
Budapest

NAPLAPUJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2·80 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponkint d. u. 2-kor.

Mentőövéket kérünk

Irta: Mesterházy Ambrus.

A nyomor itt van a hátunk mögött, ott settenkedik utcák sarkán, ott terebélyesedik tereken és mindenfelé, amerre lép az ember, nappal és éjjel. A nyomor a maga gyilkoló és fullasztó száz karjával, lasszójával, lidércnyomást röpit az álmunk fölé és elsötétiti a nappalainkat. A nyomoruság lopva érkezik, bejelentés nélkül, instanciák nélkül. Vihar előtti csend előzi meg ugyan, de nem látók és nem hallók nem érzik, csak panaszolják és csak akkor jajdulnak fel, ha már kétvállra fektette őket a kegyetlen, viszonylatok sürü bozóterdeje. Ez a nyomor nem speciális éhségek tünete, ez a szegénység. Szociális problémák tömegpszichózisa. Ma az obligát sirám, hogy nehéz az élet nem egyes hipochonderek üres és semmit mondó szólama, nem is fukarok sóhaja, kapzsik napi ájtatossági tünete; ez ma szomoru, tragikus és élesen husba és vérbe és idegekbe vágó marcangoló igazság. Háboru után és lélekromboló forradalmak elmulásával ez már ókori szomorujáték felvonásokra osztva, melynek hőse a kenyér mártirja és szenvedője a munkanélküliség frontharcosa. Átminősitett nyomor, a kornak nyomorusága a mai ember felszálló sóhaja, verejtéke, kenyértelensége, napi gondja, keserüsége és kétségbeesésbe hajló lélektana, amelynek gyorsan beavatkozó bonckését várja mindenki. A nyomor nem lehet nemzetnevelő eszköz. Ma generációk nőnek fel fojtogató szegénységben, nemzedékek szaporodnak rongyos ruhában és lyukas cipőben, ki fog ezen segiteni, ki fog egy tabula rasaval az eseményeknek gyógyitó iramot biztositani? Hol vannak a mentőövek? Az aránytalanul elosztott javak, ha nem is nagyon szembetűnők, de ma is megvannak. A gazda az idén eladta gabonatermését, kifizette a cseléd-jét, a cséplőt, aratóit és ott áll, ott ragad pénz nélkül és minden segitség reménye nélkül. Ősbozót ez, rengeteg, melynek nem tudni, hol a kezdete és azt még kevésbbé, hol a vége.

*

A gazdasors ma poklokat tartogat, az iparosok helyzete éhezők keserves himnusza és a kereskedők utolsó izomerőfeszitése könnyek özönét takarja. Itt van három osztály, amely nem találja meg a helyét az élet lélekvesztőiben fuldoklik, kapálódzik és óh, sajnos már csak szalmaszálat keres, Mentőövet sóhajt és elkeseredett szájszéllel minden felébredt reggelén a csőd előtt állást kutatja a neki tartogatott keserves horizonton. Itt nálunk ma is most is épen ugy terem a föld, épen ugy fejlett az ipar nem kevesebb életrevalóság van a kereskedőben, miért kell mindezeknek a szakadék szélén az elesés révébe szédülni. Ezekre a kérdésekre a panaszáradatok nem adják meg azt a legteljesebb feleletet, amelyet várunk, de mindenesetre megadják leplezetlenül nyersen a maga naturális szédületességével a nyomornak a képét. A teendők? Vajjon hol késnek, vajjon melyik minisztérium töri rajta a fejét vajjon kinek fáj, hogy három értékes társadalmi osztály most vesz tréninget az éhenhalásból. Miért engejük, hogy a gazda zsellérsorba süllyedjen, hogy a kereskedő házalóvá váljon, hogy az iparos a modern élet nagy ütemü fejlődésének dicsőségére ujból vándorlegénnyé degradálódjon. Egyáltalában miért engedjük, hogy mindezek az országra értékes elemek kintornás koldulásra itéltessenek. Nagy kérdések, hosszu lélegzetvételt igénylő problémák, nem lehet őket sem rendeletekkel, sem programmok balzsamával, még kevésbbé igéretek tengeri kigyójával gyógyitani. Egy ország, amelyet a Balkán fosztott ki, Trianon itélt el, egy ellenséges határgyürü vasmarka vesz körül, nem engedheti meg magának a luxust, hogy nyomor vegyen rajta erőt. A gazdasági helyzet méginkább a magángazdaság jelenlegi stádiuma annyira komoly és sürgető ügy, amelyre felfigyelni nemcsak hazafias feladat, de elsősorban kötelesség.

Telek ajánlás a bácsalmási járási székház céljára

Madaras község képviselő testülete 20-án (hétfőn) tartott rendkivüli gyülést. Ez alkalommal Trentz Henrik községi főjegyző előterjesztésére néhai Dr. Kiss József tulajdonát képezett Bácsalmás főterén lévő üres telket a rajta levő 115 ezer darab téglával együtt — Bácsalmás községnek járási székház felépitése céljára 15 ezer Pengő vételárban felajánlotta. A telket f. hó 18 án a főispán és alispán úr és az áll. ép. hiv. főnöke is megtekintette s megfelelőnek találta. Bácsalmás község pár napon belül fog dönteni a vételt illetőleg, mert ezen a telken kivül még Bácsalmás 2-3 ajánlatot is kapott.

Haller István mondotta a felköszöntő beszédet Basler István esperes-plébános 70-ik születésnapján

Basler István garai esperes-plébános meleg baráti körben ülte meg hetvenedik születésnapját. Megjelent Garán a kerület papsága, hogy az ősz esperest üdvözölje az ünnepi alkalomból és szeretetéről biztositsa. Ott volt Wildinger István hercegszántói, Lengyel József nagybaracskai, Keller István györgypusztai plébános. ugyszintén Ternay József plébános, Megjelent Csányi István bokodi plébános és ott voltak a dávodi, vaskuti, monostori lelkészek. Ugyancsak az esperes-plébános köszöntésére jöttek Garára a Keresztény Gazdasági Párt vezető tagjai: Haller István, Frühwirt Mátyás és Láng János, akik eredetileg Bajára érkeztek politikai tanácskozásra, továbbá Báthory József és Artinger Gyula, akiknek neve a nagybaracskai kerület jelöltségével kapcsolatban szerepel. Bajáról Amler Antal nyugalmazott tanitóképezdei igazgató és Bőhm Jenő kiscsávolyi plébános utaztak Garára az esperes-plébános üdvözlésére.

Basler István barátságos ebéden látta az ünneplésére összegyülteket, magyaros vendégszeretettel. Számos felköszöntő hangzott el. Haller István nyugalmazott kultuszminiszter mondotta az első beszédet, aki üdvözölte Basler Istvánt, mint a nép oktatóját, lelkipásztorát és szellemi irányitóját. Hangsulyozta, hogy a központnak is nagy szolgálatot tesznek a vidéken müködő, emberbaráti érzéstől áthatott vezetők, akik mint oszlopok, tartják a szellemi élet hatalmas dómját. P. Pesti Emmánuel lelkes odában köszöntötte a jubiláns főpapot, aki meghatott szavakban köszönte meg a személyének szóló, kitüntető szeretetmegnyilvánulást. Az Uristennek tartozik hálával — ugymond — hogy e tisztes kort megérni hagyta és kötelességének érzi, hogy hetvenéves tapasztalataival ezután is szolgálatára álljon hiveinek. Amler Antal Haller Istvánt, a volt kultuszminisztert köszöntötte fel, aki a megszállás alatt a szerbek által kiüldözött tanártársait: Desicset és Wohlmutot pártfogásába vette és tanujelét adta igazságosságának. Köszöntötte a kerülettől bucsuzó Láng János képviselőt, aki válaszában azt hangsulyozta, hogy munkaköre ugyan más, de a szeretet, amely választóihoz füzi, továbbra is megmarad és a jövőben ugyanugy, mint eddig, boldogan szolgálja a nagybaracskai kerület érdekeit.

A budapesti és a nagybaracskai vendégek este távoztak el Garáról. Ekkor a község lakossága, elöljárósága érkezett, hogy köszöntse a szeretett esperes plébánost hetvenedik születésnapján.

— **Szentségimádás.** A szentferencrendi plébánia templomában ma van az évnegyedes szentségimádási nap. A szentségkitétel reggel 6 órakor ünnepi szertartások között folyt le. Az ünnepélyes szentségbetétel délután 6 órakor a szokásos keretek között történik meg.

— **Baján járt a pécsi püspök.** Előkelő vendége volt ma délelőtt Bajának. Itt járt Virág Ferenc pécsi megyéspüspök, aki Baján keresztül utaztában egy óráig időzött a városban. A főpap rövid bajai tartózkodása alatt beszélgetett Pakucs Béla Máv állomásfőnökkel, azután kiséretével tovább utazott.

Két uj csempészezred

Türhetetlen állapot, ami Romániában történik, jelenti sajtónyilatkozatban Joanites u Pompilius, Románia pénzügyi alminisztere. Az ország évenkint legalább 2000 vagon szeszt fogyaszt, de évek óta már csak 400—500 vagon után kapja meg az állam az illetéket, a többit mind csempészik. De egyébként is alig van a vámnak bevétele, akkora a csempészet egyéb cikkeknél is. A kormány tehát még augusztus 15-ig két uj határőrezredet állit fel, hogy a csempészetnek véget vessen. Nem tudjuk, mennyibe kerül a két uj ezred felállitása és eltartása, de attól tartunk, hogy Románia nagyon ráfizet erre az üzletre. Véletlenül személyes tapasztalataink vannak arról, hogy folyik a bor csempészése a határon: Az erdélyi gazda, aki közel lakik a határhoz, a helyszinen eladja borát a Csehországból átjövő kereskedőnek. Ez vashordókban elszállitja az árut éjszaka, közel a határhoz. Ott aztán természetbeni részesedés fejében a román határőrség nekiáll és egész éjszaka hordja át vedrekben és kannákban a bort a cseh terület szélén várakozó szekereken elhelyezett hordókba. Reggelre az óriási társzekereken megtörtént az átrakodás, melyre mindvégig a román határőrség altisztjei ügyelnek fel egyik oldalon s a cseh határőrségé a másikon. A csehek józanabbak: ők pénzben veszik fel a sápot. A nagy csempészek kitörő örömmel fogadják a román pénzügyi alminiszternek ezt a bejelentését a két uj határőrezred felállitásáról. Mennyivel gyorsabban fog menni az átrakodás s mennyivel nagyobb mennyiségeket lehet egyetlen éjszaka kicsempészni, ha ennyi uj segitő kezet kapnak.

Békereviziós hangok Párizsban is

Három év alatt Mussolini reviziós programmja, antieurópa mozgalma két vállra fektette Briandnak a párisi békemüveket védő, karteleurópas politikáját. A gall szellem, amely mindig győzhetetlennek tartotta magát, csak nehezen jön rá arra, hogy elveszitette a nagy ütközetet. Pedig előbb-utóbb tudatára kell ébrednie ennek és el kell kezdenie a párisi békék lerombolásának müvét, mert a reviziós államok blokja addig nem illeszkedik bele az európai egységbe, amely pedig elsősorban a legexponáltabb Franciaországot védi meg az idegen világrészek imperialismusa ellen. Lassanként mégis megszólalnak az előrelátóbb, vagy jobban számitó publicisták és politikusok.

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) Hervé Gusztáv, a Viktoire kiadója lapjában állást foglal a versaillesi békeszerződés reviziója mellett. A revizió elmaradása — irja Hervé — Franciaországra háritaná a jövendő háboruért való felelősséget. Hervé azt inditványozza, hogy a szövetségesek engedjék el Németországnak a jóvátételi fizetéseket. Ezután azt inditványozza, hogy Franciaország mondjon le a sarhvidéki népszavazásról; a népszavazásról való lemondás megmentené Franciaországot attól, hogy 1935-ben, a szavazás évében nyilvánosan megszégyenüljön, mert a népszavazás minden kétséget kizáróan Németország javára fog eldőlni. Ezenkivül meg kellene engedni Ausztriának Németországhoz való csatlakozását, ami által alapjában véve nem is változnék meg semmi, mert hiszen a csatlakozás lelkileg már amugy is megtörtént. Togo és Kamerun mostani francia mandátumos területeket viszsza kell adni Németországnak és revizió alá kell venni Németország katonai statutumát. Németországnak ugyanazt a katonai statutumot kell engedélyezni, mint Franciaországnak. Hervé ezután azt inditványozza, hogy Franciaország interveniáljon Lengyelországnál a keletporosz korridor visszaadása érdekében. Európa igy megváltozott politikai vizonyait kölcsönös katonai garanciaszerződésekkel kellene biztositani. Ezt attól sem szabad függővé tenni, hogy Németország megtartsa a köztársasági államformát. Hervé kijelenti, hogy két év óta foglalkozik a fenti tervvel és most végre meg akarta könnyiteni lelkiismeretét azzal, hogy a tervet cikk keretében nyilvánosságra hozta.

A párisi békereviziós megmozdulás mélységét mutatja a neves angol publicistának, Gerotwohlnak cikke a Daily Telegraphban, amely leleplezi, hogy Franciaország puhatolódzott a britt kormánynál, milyen álláspontot foglalna el a békerevizióval szemben. A cikkiró szerint Anglia sohasem fog mozgósitani holmi danzigi korridorért, vagy a francia-olasz fottaegyenlőségért.

SZINHÁZ

Sarkady Aladár vendégfellépései. Vasárnap délután és este a kiváló szalonkomikus, Sarkady Aladár lép fel vendégül pompás müsoru, vidám kabaré keretében. Az előadások egyben a társulat bucsuelőadásai — jegyek már előreválthatók.

—

A 6600 P. értékü gyermek dolgok előállitására csak tizenegy pályázó adta be ajánlatát

A város szokásos téli gyermekfelruházási akciójához szükséges cikkek előállitására mindössze tizenegy ajánlatot nyuitottak be. A pályázatok kis száma nagyon meglepő, mert még minden esztendőben kedvezőbb munkaviszonyok mellett is jóval több ajánlkozó jelenkezett.

A tanköteles szegény gyermekek felruházására ez évben 6600 P-t fordit a város. Mintegy 250 pár cipő, 100 drb. nadrág, ugyanennyi kötött gyapju mellény, 15 fiu télikabát, kétszáz méter parchethől 80 leánykaruha, 90 gyapjukendő, azonkivül a szegény ovodás gyermekek között még 25 pár kiscipő kerül ez évben kiosztásra. Az emlitett célt szolgáló 6.600 P-gőn kivül a tanköteles szegénygyermekek még 400 P tankönyv és tanszer felszerelést is kaptak.

A október 20-iki határidőre beadott tizenegy ajánlat felbontása még e héten aktuális lesz, amikor a munkálatokat is kiadjak. December 10-ig kell a munkálatokat elnyerő vállalkozóknak a szükséges dolgokat előállitani és azt beszolgáltatni.

A szegénygyermekek részére forditott 6.000 P. valamennyire megoldja a felruházási kérdést Azonban nagyon sok igen szegény van, aki az itt felsorolt cikkekből nem nyerhet semmit. A tehetősebb, jobbmódu szülők és a vagyonosabb társadalomra várna a feladat, ezeknek is juttatni valamit. A már elviselt, használatból kiselejtezett dolgok megfelelő átalakitással a szegény, fázó, rendetlen öltözékü kisgyermekeknek nagy-nagy szolgálatot tennének. Sulyos gondtól mentesitenék a szülőket is. A gyermekek pedig sokkal értékesebb ajándékban részesülnének, mint amennyit az adakozók ezáltal maguktól megvonnának.

—

A város területén Bajaszentistvánnal együtt 3671 tanköteles gyermek jár iskolába

Elkészült a tanköteles gyermekek ezidei számáról szóló kimutatás és abból kiderült, hogy az idén Baja városában a 6—12 év közötti iskolás gyermekek száma 2535. A 12—15 év közötti, tehát ismétlésre utalt gyermek 643 van. Ezek közül és a mindennapi iskolalátogátásra kötelezettek közül is 7—7 kapott felmentést, ugy hogy az előbb közölt két szám 2428-ra, azaz 686-ra száll le.

A statisztika szerint a belvárosi iskolában 189 a 6—12 év közötti iskolaköteles gyermek száma. Józsefvárosban 372 a mindennapi, 56 az ismétlőiskolába járó gyermek. A Szállásvárosban 411 a 6—12 év közötti, 59 a 12—15 év közötti iskolásgyermek. Kiscsávolyba 274 elemi iskolás gyermek van. Homokvárosban 225, a Tanitóképző gyakorló iskolájában 55, a szentjánosi iskolában 74 a mindennapi iskola látogatásra, 12 az ismétlésre utalt gyermek. A tanyai iskolában a 9 ismétlőssel együtt 98 gyermek jár. A Miasszonyunkról Nevezett Iskolanővérek zárdájában a 6—12 év közötti tanulók száma 394, a 12—15 év közöttieké 124.

A városi polgári fiuiskolában a 6—12 év közöttiek száma 167, a 12 éven felülieké 150.

A Ciszterci Rend III. Béla reálgimnáziumában a 6—12 év közöttieknek 121, a 12—15 év közöttieknek 101 a száma.

A felsőkereskedelmi fiu iskolában 18, a leányiskolában 4 növendék nem haladta meg a 15 évet.

Az izraelita polgári leányiskolában 146 a 6—12 év közötti iskolalátogató, a 12 éven felüli növendék 16.

A most megnyilt gyógypedagógiai iskolában 11 a mindennapi iskolába járó gyermek.

A városi tanonciskolába 65 ismétlésre köteles gyermek jár. Az állami tanitóképző fiuiskolájába a 15 évet meg nem haladó növendékek száma 5, zárda női tanitóképzőben 22.

Az október 1-ével a bajai tanfelügyelőség hatáskörébe tartozó bajaszentistváni elemi iskolában az állandó iskolábajáró gyermekek száma 393, az ismétlésre utaltaké 44. Közülök 7 gyermek felmentést nyer. ugy hogy az itt jelölt két szám 388 ra és 42-re száll le. Mártonszállason 50 gyermek jár naponkint iskoláka és 6 ismétel.

Az itt jelölt statisztikához hozzátartozik annak megállapitása, hogy 12 éven felüli iskolába járó gyermekek száma aránylag csekély és pedig azért, mert ez a korosztály a háborus esztendőkben született gyermekekből áll.

Bajaszentistván és Mártonszállás kimutatásával együtt az adatok szerint 2978, az állandó iskolalátogatásra kötelezett gyermek, 693 pedig a 12 éven felüli iskolalátogatás, tehát a város területén összesen 3671 tanköteles gyermek jár iskolába.

Béke a lengyelek és az ukránok között

Mi ennek a megegyezésnek a jelentősége?

A lengyel sajtó erős támadásokat inditott Pilsudski ellen az ukránokkal kötött megegyezés miatt. Erről a megegyezésről a lengyel kormány teljesen hallgat, a lembergi rutén lapok azonban minden részletezés nélkül megirták, hogy megtörtént a megegyezés. Most egyik lengyel nemzeti demokrata lap a következő szenzációkat jelenti erről a lengyel-ukrán megegyezésről:

1. A lengyel kormány általános amnesztiát ad és szabad hazatérést biztosit a külföldön élő emigránsoknak.

2. Önálló ukrán minisztériumot szerveznek, három vezetőhelyet biztositanak az ukránoknak a keletgaliciai tartományban és megfelelő számu ukrán embert vesznek fel lengyel állami szolgálatba.

3. Az ukrán magániskolákat államositják.

4 A két ukrán tornász-szervezet eltartásának költségeit felveszik az állami költségvetésbe a katonai állami előkeszites kiadasai közé.

5. A galiciai nagybirtokokon végrehajtják a földreformot és ezeket a birtokokat kiosztják ukrán kisgazdák között.

Mindezek fejében az ukránok kötelezik magukat, hogy támogatják a lengyel kormányt és hogy kiépitik a leendő ukrán hadsereg kereteit, amely hadsereg aztán a szovjet elleni esetleges háboruban Nagyukrajna felállitásának céljait fogja szolgálni.

Ha való ez a hir, mindenesetre nagyjelentőségü nemzetközi viszonylatban is. Az ukránok irredentája cseh anyagi segitséggel nagyon sok kellemetlenséget szerzett már Lengyelországnak. Csak Pilsudski államferfiui koncepcióját mutatja, hogy a Lengyelországnak különben is csak terhere szolgáló Keletgalicia átengedésével megszabaditja Lengyelországot az ukrán földalatti szervezetek további munkájától, de még fontosabb ennél az a szempont, hogy elvonja az ukránokat az eddigi cseh befolyás alol

Ennek a megegyezésnek valószinüségére mutat az, hogy a cseh hatóságok, melyek eddig tervszerüleg segitették elő az ukrán irredentát a Ruténföldön, hogy korridornak készitsék elő azt a vidéket Oroszország felé és a Magyarország után visszavágyódó rutén nép elé uj és más politikai célokat tüzzenek ki, az utóbbi napokban tömegesen tartóztatják le Munkácson és Ungvárott az irredanta szervezőit és ügynökeit.

HIREK

—

Bászler István

esperes ur ünnepére

Főtisztelendőséged ünnepélye
Szent lángra gyujt; e láng hevébe' lelkem
Lantot ragad, hogy ihletet ajakkal
Mint jó barátot, méltón ünnepeljem.

Több, mint husz éves szeplőtlen barátság
Erősen összeforrasztotta lelkünk
S mi kik hazánk, Egyházunk hün szeretjük,
Kegyedbe' mindig jó barátra leltünk.

Főtisztelendőséged személye
Önkénytelen meghatja lelkeinket;
Kegyed nemes lélek; mindenki tudja,
Aki Kegyedre egyszer rátekintett.

Ha látja bárki termetes alakját,
Megállapitja: egyenes a termet;
E termet egy szép symbolum s tanitja
Az egyenes, derék és tiszta lelket

Főtisztelendőséged férfi arca
Nyugodt, miként a tónak sima tükre;
Kiknél ilyen becsületes a külső,
Bizvást tekintnek vissza életükre.

A főn levő ezüstös hajhullámok
Jelkép nekünk, hogy ékes lelke s fenkölt,
Szépségivel mindenkit elvarázsol,
Minden kebelt öröm s vigsággal elöált.

Midőn megáll a hetvenévi mesgyén,
Aggodalom sose gyötörje lelkét,
Majd ostromolják Jézust, akik eddig
Kegyed szeretve mindig átölelték.

Baja.

P. Pesti Emmánuel O. Fr. M.

— **Sükösdi bucsu.** Miután az Egyház halottak napját az idén nov. 3-ra helyezte, bucsunkat a kegyelet sérelme nélkül nov. 1-én, Mindszentek napján tartjuk. Sükösd. Plebánia Hivatal.

— **A jogügyi bizottság ülése.** A város jogügyi bizottsága holnapután szombaton délután 4 órakor tartja ülését a városházán. Ezuttal a jogügyi bizottság e héten második ülését tartja. A már lefolytatott ülésen dr Bernhardt Sándor városi tiszti főügyész ismertetésében különböző peres ügyeket tárgyaltak meg.

— **A nyugalmazott közalkalmazottak** alakuloban levő országos egyesületének bajai csoportjához tartozó tagtársaimat a folyó hó 26 án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó emeleti helyiségében tartandó értekezletre meghivom. Tárgyak: Beszámoló a mohácsi országos gyülés lefolyásáról. Inditványok. Amler Antal ideigl. ügyvivő.

— **A mentők gyüjtési engedélye.** A polgármester értesitést bocsájtott ki Baja város közönségéhez, hogy a Bajai Önkéntes Mentőegylet részére ez évi junius 28-án kiadott 11058/kig. 1930 számu gyüjtési engedélyt 1931 február 28-ig meghosszabbitotta.

— **A belügyminiszter feloszlatta a Természetbarátok VII. csoportját.** Már a nyár folyamán tudott volt, hogy a Természetbarátok Egyesülete VII. csoportja ellen feljelentés érkezett. A feljelentés szerint a turista egyesület alapszabályaival ellentétben politizálással is foglalkozik és a kiránduláson részt vevő tagjai között kommunista tanokat terjeszt. A belügyminiszter ebben az ügyben elrendelte a vizsgálatot, amelynek lefolytatásával Sipőcz Jenő budapesti polgármestert bizta meg. A vizsgálatot meg is tartották, annak eredményéről a polgármester részletes jelentést tett a belügyminiszterrek. A vizsgálat igazolta a vádakat, mert a belügyminiszter ma leiratban közölte a fővárossal, hogy a Természetbarátok VII. csoportját politikai tevékenységért feloszlatta.

— **A magyar ipar diadala.** A „Csepel" kerékpárok nagy sikerei után, melyek a külföldi kerékpárbehozatalt ugyszólván teljesen megállitották és 400 magyar mérnök- és munkáscsaládot juttattak állandó foglalkozáshoz, a Weiss Manfréd gyár most forgalomba hozta a „Csepel" varrógépet is. E gépek oly tökéletes kivitelben készülnek és oly kedvező fizetési feltételekkel vásárolhatók, hogy nemsokára e tekintetben sem leszünk a külföldre utalva és a külföldi varrógépekért eddig évente kiadott 4—4 millió pengő az országban marad. A gyár ezenkivül dijmentes varrás és himzésoktatást is rendez minden érdeklődő részére vételkötelezettség nélkül, mig a „Csepel" varrógép vevőket ingyen szabászatra is kitanitja. Ütött a 12-ik óra, hogy ne csak szóval, hanem tettel is pártoljuk a hazai ipart és igy véget érjen minden baj okozója — a munkanélküliség.

Összeirják a gulyásokat, kanászokat és a szegődményes gazdasági munkásokat, hogy baleset ellen biztosithatók legyenek

Most jelent meg az Országos gazdasági munkáspénztárról szóló 1930 évi törvény, és az azt kiegészitő több miniszteri rendelet végrehajtásáról szóló utasitás. Ebben a földmivelésügyi miniszter kötelezi a községi elöljáróságokat és városok polgármestereit, hogy az ugynevezett sommás munkásokat és gazdasági nyári cselédeket pontosan irják össze. Figyelemmel kell lenniök arra, hogy az összeirásból ki ne maradjanak olganok, akik az összeirási lajstromba felveendők, mert a miniszter a helyszinén esetenként elenőrizheti az összeirás helyességét. Az összeirásba fell kell venni azokat a cselédeket is, akik háztartásbeli és egyszersmind gazdasági munka teljesitésére szegődnek, felveendők a gulyások, kanászok és tehenészek is és mindazok, akik egy hónapra, vagy egyhónapot meghaladó időre személyes és folytonos szolgálat teljesitésére vállalnak munkát.

A világhirü
MERCEDES-BENZ
személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, acél- és Gépgyárak által gyártott
tehát
magyar gyártmányu
MAVAG-MERCEDES-BENZ
teherautók, autóbuszok és különleges autók
vezérképviselete és előadási központja:
Mercedes-Benz Automobil rt. Bpest, IV. Váci-u 24
Körzetképviselet: Automobil Eladási Vállalat, Szeged, Dugonics-u. 3

— **Önakasztás Madarason.** F. hó 22 én (szerdán) a reggeli órákban Rapcsák István (aranycserélő) 70 éves madarasi lakos, padlásán felakasztotta magát. Mire az orvosi segitség megérkezett, már nem lehetett rajta segiteni. Nagy alkoholista volt, tettét is ily állapotban követte el.

— **Jelentkezzen a tengeri tulajdonosa.** Ismeretlen egyén Benák István fodrász üzlethelyiségében elhelyezett 50 kg. morzsolt tengerit, amiért nem ment vissza. A rendőrség felhivja a tengeri jogos tulajdonosát, hogy kellő igazolás után az elhagyott tengerit 15 nap alatt vegye át, mert az kellő kezelés hiányában romlásnak van kitéve, s amennyiben jogos tulajdonosa nem jelentkezne 15 nap mulva nyilvános árverésen értékesiteni fogják.

A vezető cég
fűszer, gyarmat, csémege, konzerv- és italáru különlegességekben
özv. Hennerry Antalné és Fia
Baja Vörösmarty Mihály-utca 4. szám
(a zirci rendház mellett.)
Telefon: 70. Telefon: 70.
Tisztviselőknek és könyves vevőknek közismerten elsőrangu árui vásárlása esetén lényeges visszatéritést ad.

— **Talált tárgy.** Egy darab női sálat találtak. Felhivjuk jogos tulajdonosát, hogy azt a rendőrkapitányságon a hivatalos órák alatt vegye át.

SPORTHIREK

„Előny-e a hazai pálya" folytatása

Tegnapi számunkban közöltük Hohman János ur észrevételeit October 9-iki cikkünkre. A némely tekintetben személyes izü sorokra a Turul nevében is válaszolok.

Hohman urat — a sorok beküldőjét — nem ismerem, igy „polémiába" sem bocsátkoztam még vele, de nincs is szándékomban. Fölöslegesnek tartom tehát figyelmeztetését.

Ami a kérdéses cikkem megirására ösztönzött, az nem az Ön által a sorokból kiolvasni vélt ellenfél biztatás volt, mint inkább az a viselkedés, amelyet a multban tapasztaltunk és amelynek egyszer csak véget kell vetnünk. Végtelenül sajnálom továbbá, hogy egy kicsit melléfogott a simontornyai és szekszárdi derbikre hivatkozásnál, de némi figyelemmel nem lett volna nehéz megállapitani helyes értelmét. Neheztelése és figyelmeztetése e szempontból fölösleges. Megallapitom, hogy az Ön sorai tulajdonképen nem is hozzám, mint inkább a Turul Sport Egyelethez szóltak. Válaszom az ő nevükben is a következő:

Ami a magas lóról való leszállást illeti, kedves válaszoló, a Turul már leszállt arról, még Pécsett, sajnos ugyanakkor — mint Ön is tudja — megbukott az egész bajai futball is. A bukást pedig végeredményben mégis csak a Turul által fogja kiheverni a bajai futball. Pardon, ami a Bácska—Turul mérkőzést illeti . . . győztünk. Vagy Hohman urnak nem ez a véleménye? Ami „Sedánra" vonatkozik, arra azt válaszolom „lóról", hogy szerény véleményem szerint egy kicsit javulnia kell még a többi bajai egyesületeknek, ha el akarja foglalni azt a helyet, amelyet a Turul a kerület sportjában már elfoglalt. Hogy most nem a régi? Még mindig elég erősnek érzi magát, hogy megőrizze bajnoki cimét. Ha nem sikerül, az sem baj. Haladni fog azon az uton, amelyet összetartásnak neveznek. Vagy talán ez fáj? Engedje meg Cikkiró Ur, hogy gyengéden figyelmeztessem, emlékszem arra az időre, amikor a kezdet kezdetén jól esett önöknek a Turul közönség pártfogása és talán, hogy ennyire vitte egyesülete, egy icike-picike érdeme a Turul közönségének is van. A közönség pedig ép ugy hozzátartozik a futballhoz, mint a játékosok. Téves az a megállapitása tehát, hogy a közönség nem játszik szerepet a győzelem elérésénél.

Ami pedig előrelátását illeti, mely szerint már most tudja, hogy én kinek a győzelmét kivánom, arra csak az a válaszom, hogy kár Önmaga után megitelni másokat, azt hiszem már bebizonyitottam, hogy pl. az Ön csapatát legalább oly szimpatiával kezeltem, mint akár Turult. Kár tehát elfogultsággal vádolni cikkemért. Kilátásba helyezett buzditásaikra megjegyzem, hogy miután Önöket ugy látszik inkább az egyéni érdek vezeti, hát arra mi a jövőben nem számitunk. Ha ugy gondolják célravezetőnek, boldogitsák a többi egyesületeket buzditásukkal és nyujtsanak még több alkalmat, hogy amugy is visszamaradt bajai sportéletünk a széthuzás folytán falusi nivóra süllyedjen.

Hamrik Sándor
rovatvezető.

U—R—A—N—I—A
1930. okt. 25-én, szombaton d. u. 6 és fél 9-kor, vasárnap fél 4, 6 fél 9-kor.
A világ legszebb néma filmje reprizben. Az UFA filmgyár mesteri alkotása.
HINDU SIREMLÉK
a legizgalmasabb filmregény 2 részben 20 felvonásban. Mindkét részt egy előadásban mutatjuk be.
Főszerepben: OLAF FÖNS, MIA MAY és CONRAD VEIDT.
Tekintettel a film nagy terjedelmére kisérő filmje csak egy hiradó.
Pontos megjelenést kérünk. **Pontos megjelenést kérünk.**

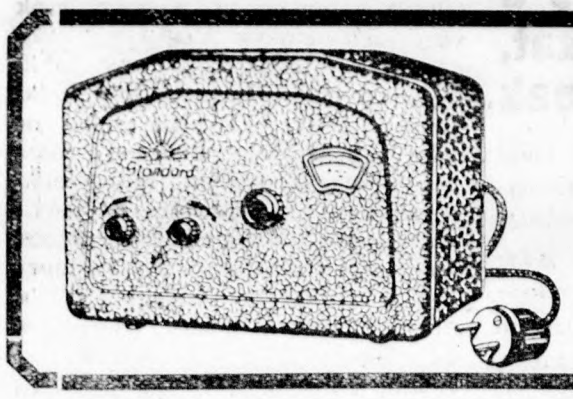

STANDARD RÁDIÓ-
készülékek Brusztnál!
Baja, Szent István-tér 4. — Telefonszám 255.

Apró hirdetések.

Keresek megvételre legalább 3 szobából álló modern házat. Cím a kiadóban.

Egy modern uj gyönyörü komplett ebédlő eladó. Cím a kiadóban.

Cserkész utca 6 számu uj házban 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel november 1-re olcsón kiadó. Ertesitést dr. Dely István ügyvéd ad.

Figyelem!

Ertesitem a nagyérdemü közönséget, hogy Baján 28 év óta fennálló első

„Hattyu"
Gőzmosodámba

elő állitott **ing és gallért Baján** a legolcsóbban és legujabb módszerszerint tükör fényesen lesz előállitva. **Törés kizárva** gallér tisztitás drb.-kint 10 fillér, azonkivül mindenféle fehérnemüt a legolcsóbban tisztitok és mindenféle fehérnemü tisztitás 8 napon belül el lesz készitve.

Kérem a nagyérdemü közönség szives pártfogását.

Maradok tisztelettel

Antal B.

Péter Pál utca 1. a plébánia templom mögött.

Éjjeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva

okt. 20-tól okt. 27-ig

Gyarmati Emil
Dr. Makray László
gyógyszertára.

ÉRTESITÉS

Ertesitem a nagyérdemü hölgy közönséget és m. t. vevőimet, hogy a városháza épületében (volt Türkl és Morgenstein féle helység). **LŐVENSTEIN női ruha üzletében**

kalapszalonomat

megnyitottam, ahol a legujabb modelek és a legsikkesebb bécsi kreátiókat raktáron tartom.

Mérsékelt áraimról ezután is biztositom nagyérdemü vevőimet.

Szives támogatást kérve maradtam tisztelettel **Madame Kalapszalon**
G. ENGELMANN MÁRIA.

Vidékiek utazásaik alkalmával szivesen veszik igénybe a

Bellevue pensiót,

hol barátságos családi otthon várja őket. Minden uccai szobához balkon tartozik, este kilátás nyilik balkonjainkról a kivilágitott Halászbástyára.

Mérsékelt árak mellett kitünő étkezés, figyelmes kiszolgálás, kellemes társasélet.

A város központjában a villamos megállók közvetlen közelében. Szoba árak már napi P. 3.—tól. Kérem a cimre ügyelni:

Bellevue pensió

Budapest, V. Zoltán-ucca 8. sz.
Automata: 140-88.
Tulajdonos:
özv. dr. Hegedüsné és Fia.

KALOR
a kályhák királya
előnyösen beszerezhető
UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

HIRDESSEN
a BAJAI UJSÁG-ban.

Erzsébet királyné-utca 11.

Ha még nem vett kiváló
önborotva pengét
olcsón, ugy forduljon
UTRY-hoz.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

LAKY
bérautója
megrendelhető, helyben és vidékre

Telefonszám: 375.

GRAND HOTEL PARK
NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST,
VIII. BAROSS-TÉR 10.

Családi szálloda a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. 200 szoba, központi fütés, melegviz, fürdőszobák. Előzékeny kiszolgálás. Kényelmes, minden fölösleges luxus nélkül. :—:

MERSÉKELT ÁRAK.

Legolcsóbb papirbevásárlási forrás Baján az Uj Elet r.-t. papirüzlete

Nyomatott az „UJ ÉLET" r.-t. könyvnyomdájában Baján.